

«ЧОМ ТИ НЕ ПРИЙШЛА»

(Комедія в двох зникненнях)

Не заперечую, якщо хтось захоче поставити лише одне з двох запропонованих зникнень, вийде гарна «одноактівка»(примітка автора)

ЗНИКНЕННЯ ПЕРШЕ

Дійові особи:

ВІН (Саша) – чоловік середнього віку

ВОНА (Аня) – жінка середнього віку

МАТИ (Тетяна Сергіївна, мати Ані) - жінка літнього віку

ОЛЕНА(дочка Ані та Сашка) - жінка «молодого» віку.

*Темна сцена. Спальня звичайна. Він спить на розкладеному дивані.
Входить Вона, скраєчку сідає. У темноті це ледь видно.*

ВОНА. Саня! Саша! (Голосніше). Саш!

ВІН (Пробуджуючись). Га?! Хіба не можна лягти тихо, і мене не будити?

ВОНА. Олександрє!

ВІН. Ну, чого тобі?

ВОНА. Вже друга година ночі. Олена не прийшла додому.

ВІН. Що?

ВОНА. Олена не повернулася додому!

ВІН. А де вона?

ВОНА. Я знаю, де її немає. Її немає вдома, ти це розумієш? Прокинься, нарешті!

ВІН. Та прокинувся я, прокинувся! Котра година?

ВОНА. Я сказала – друга ночі! Твоя дочка не повернулася додому.

ВІН. Аню, не кричи, я – не глухий. Твоя дочка теж не повернулася додому. Подивися, може вона відправила СМС-ку, де вона.

ВОНА. Я дивилася – нічого немає. Телефонувала – вона не бере трубку.

ВІН. Подивись вайбер, вотсап. І я теж подивлюсь.

В темноті вмикаються два мобільники.

ВІН. Ні чорта немає! Аню, я тобі давно казав – вона повинна жити окремо. Їй двадцять чотири роки. Її конче необхідно відселити!

ВОНА. Цікаво. Ти знайшов гроші, і ми можемо купити їй квартиру?

ВІН. Ні, але у нас є твоя мати.

Висвітлюється Мати на стільці у кутку сцени. Вона тримає в руках журнал з кросвордами та авторучку.

ВОНА. Так, в нас є моя мати.

ВІН. Я їй кажу – є твоя мати!

ВОНА. І що, я повинна вбити матір і поселити в її квартирі Олену?

Рука з-за куліс б'є Маму по голові битою. Мати осідає.

ВІН. Не перекручуй, Аню! Я цього не говорив.

*Мати оживає. Спокійно сідає на те ж місце.
Продовжує розгадувати кросворд.*

ВОНА. Ні, любий, у тім-то й річ, що саме це ти їй сказав!

Мати знову одержує по голові битою і падає.

ВІН. Дурниці! Я цього не говорив!

Мати оживає. Сідає на те ж місце. Знову у неї журнал з кросвордами.

ВОНА. Ні, ти це сказав. Це!

Мати отримує по голові битою декілька разів і падає.

МАТИ. «Спортивний прилад, яким гравці в деяких спортивних іграх намагаються відбити поданий м'яч», чотири букви, перша «б»... Бита!

Мати записує відповідь і виповзає за куліси.

ВІН. Послухай! Я мав на увазі зовсім інше! Я говорив, що ми могли б взяти твою матір до себе, нехай би вона розгадувала свої кросворди в нас, а в її квартирі поселити Олену. Ось – що я говорив! Тільки й всього. Ой, хто це тут?

Він вмикає світло, і та ж Мати вже лежить чи сидить між ними в ліжку і розгадує кросворд.

МАТИ. «Несподівана висадка на територію, яку зайняв противник». Шість букв, перша «д». Десант!

ВОНА. *(Відсуваючись від Матері, яка записує відповідь).* Ні! Я – проти! Ти – цілоденно у справах, а мені з нею панькатись. Вона, звичайно, моя мати, але я – проти!

МАТИ. Тьху, чорт! Хай йому грець! Не даєте спокійно кросворд розгадати.

Мати встає, плює зі злості в бік ліжка і виходить.

ВОНА *(Риючись у телефоні).* Слава Богові! Я знайшла СМС-ку у вотсапі. Як я одразу її не помітила?!

ВІН. Читай, не муч!

ВОНА. «Я в Тетяни. В неї заночую».

ВІН. Нарешті! Що за Тетяна?

ВОНА. Ху! Прямо камінь із серця! Головне, що вона вдома і в теплі.

ВІН. І тобі, виходить, байдуже біля кого вона в теплі? Які ж ви, жінки, не розбірливі у стосунках!

ВОНА. Я?

ВІН. Не я ж!.. Визнай, що ти ніколи по-справжньому не цікавилась її справами! Все робила, ніби з примусу. Одним словом, тягнула ярмо батьківського обов'язку.

ВОНА. Я?! Я?! Та я з роботи пішла, щоб виховувати твою дочку! Я робила з нею уроки, водила на музику, теніс. А по лікарях? Скількох лікарів я обійшла, коли в неї були проблеми з підшлунковою? По-моєму, я сама стала лікарем.

ВІН. Атож! Ти була для Олени ким завгодно: лікарем, тренером, викладачем з музики, з математики, але ніколи не була справжньою матір'ю!

ВОНА. Я – не була?! І це кажеш мені ти?! У такому разі – так, я не була справжньою матір'ю, а знаєш чому?! Тому, що за сумісництвом мені доводилося бути ще й батьком! Таке роздвоєння особистості. Тебе ж ніколи не було вдома.

ВІН. Були тяжкі часи, Аню! Я заробляв гроші.

ВОНА. Які гроші, Сашо, якщо ми не в змозі купити доньці квартиру!

ВІН. Зате в нас є твоя мати!

Виглядає Мати.

МАТИ. Знову мати?!

ВОНА. Стоп! Ми пішли по колу! Про маму я більше чути не хочу!

МАТИ. Нічого, ви про мене ще почувете!

Мати зникає.

ВІН. Годі, проїхали... *(Позіхає)* Аню, скажи, ти, що не могла одразу уважно у телефоні подивитися. І як я тепер засну?

ВОНА. Ти? Як завжди – міцно і відразу... А ось я...

ВІН. Ти?! Хто ж тобі боронив лягти зі мною, як люди. Був початок дванадцятої, коли я голосно об'явив: «Я йду спати. Хто зі мною?» Ти промовчала, не залишивши мені вибору. Тому я ліг сам.

ВОНА. Дуже дотепно! Але я не можу лягати так рано. Ти чудово знаєш: я – сова. У мене в цей період якраз приплив сил! Тим паче, я сьогодні трошки поспала удень.

ВІН. Сова, яка виспалася після обіду – близько ночі викликає смертельну небезпеку. Шкода, що я довідався про це занадто пізно. Якби моя воля – я б шлюбів між совами та жайворонками взагалі заборонив законом. Тому, що жити неможливо! До того ж - незрозуміло, який у результаті гібрид може народитися...

ВОНА. Якщо ти маєш на увазі нашу дочку, то вона, на жаль, не гібрид, а викапаний ти!

ВІН. Неправда! Я, коли не ночью вдома, завжди телефоную!

Він розуміє, що ляпнув не те, але не показує вигляду.

ВОНА. Ось як!.. З цього місця, любий, будь ласка, детальніше...

ВІН. Я маю на увазі, що коли я у відрядженні – то завжди телефоную... До речі, це сови підкидають свої яйця іншим птахам!

ВОНА. По-перше, не сови, а зозулі. По-друге, Олена знайшлася, отже - спи! А, по-третє, я думала, що виходжу заміж за орла, а виявилось - за жайворонка!..

Нагинається і дістає з-під ліжка чоловічі шкарпетки або зі стільця чоловічу сорочку.

Ну, а я піду - поставлю прати. Це вже брудне?

ВІН. Прання? Ні! В жодному разі! *(Вириває у неї свої шкарпетки чи сорочку).* Це чисте, я тільки перед сном вперше надягнув.

ВОНА. Сашо, в чому справа?

ВІН. Я тебе благаю – не пери! Я не можу чути цей брязкіт!

ВОНА. Який брязкіт?

ВІН. А ти не знаєш який? Ця проклятуца італійська машина в режимі віджимання скаче, ніби скажений кінь перед смертю! Як то було добре колись, коли жінки ходили прати білизну на річку чи на став.

ВОНА. Не вигадуй, в нас немає ставу! *(Відбирає шкарпетки чи сорочку).* І стільки, скільки ви з Оленою забруднюєте, я туди б не доволокла... Не переживай. Я закрию двері у ванну, і ти нічого не почувеш. Спи! А я планувала сьогодні ще пропилососити вітальню.

ВІН. Що?!. Ти з глузду з'їхала! Пилососа й пралки я точно не витримаю!

ВОНА. *(Присуваючись).* А секс?

ВІН. Який секс?

ВОНА *(Грайливо).* Такий – секс! Чотири букви, перша «с», секс...

ВІН. З тобою?

ВОНА. Ну не з пралкою ж бо?..

ВІН. Секс я, мабуть, витримаю.

ВОНА. (*Відсуваючись*). Ага! Який секс о другій годині ночі?! Я пожартувала, я теж дотепна. Все, не скигли! Я зачиню двері в спальню. А ти – спи! Тобі вранці на роботу... І не підсувай під себе всю ковдру. Ти поки що спиш не один. Я скоро прийду. Бувай!.. Саню, а ти точно не знаєш, що це за Таня? Пригадай, Олена з тобою більше відверта.

ВІН. Більше... Останній раз вона ділилася зі мною, коли ще вчилась у школі (*Жіночим голосом*). «Тату, я познайомилася з хлопцем, він – такий розумний! Такий ерудований!» Я питаю: «Це ти з ним увесь час по телефону теревениш?» Вона відповідає: «Так, тату! Ти гадаєш, що це легко! Щоб бути на рівні, у мене – в одній руці трубка, а в другій – мишка від ноута, на якому відкритий «Гугл»»... Я думав, ти знаєш, що це за Таня...

ВОНА. Може, Таня – це зашифрований Ваня? Або Даня, чи, навіть Саня... Все може бути, звідки я знаю. Вона вже доросла – я не в змозі все контролювати.

ВІН. Ти мати, ти повинна знати. Ось що означає - народжувати кесаревим. В тебе немає глибинного зв'язку з плодом. І в твоєї матері з тобою теж!

Знову виглядає Мати.

МАТИ. Що?! Це в мене немає глибинного зв'язку з плодом? У мене?! Я два тижні переносила і ледве не народила її у таксі, по дорозі до пологового будинку. Таксист благав потерпіти, бо тільки-но купив нові чохла на сидіння... Але я не робила кесаревого. І годувала Анечку грудьми до двох років, аби в тебе була здорова дружина! І після всього цього ти...

ВОНА. Мамо, зникни! Це він про мене.

Мати незадоволено зникає.

ВОНА. Це не ти сказав, що в мене немає глибинного зв'язку з плодом! Я пам'ятаю – це ляпнула ідіотка-психолог, на зустріч з якою ти мене притяг два рази: перший і останній! Щоб їй кожну ніч Фрейд у труні снівся!.. Сашо! Нашому плоду – двадцять чотири роки! Про що ти говориш?! Вона вийшла з-під контролю. Скільки я просила її: Оленочко, якщо вже ти все одно гуляєш – роби це біля банків, бізнес-центрів – там сьогодні найцікавіші чоловіки.

ВІН. Цікаво, звідки в тебе такі відомості? Ти теж там проходжаєшся?

ВОНА. Так, регулярно тільки цим і займаюся!.. Сашулю, ти, по-моєму, хотів спати?

ВІН. Я й зараз хочу. О другій ночі – це нормально! Тобі не здається?

ВОНА. Хочеш – спи! І мовчи. До нових зустрічей в ефірі!

Посилає чоловікові повітряний поцілунок, виходить. Затемнення. Чути віддалений шум пиловсмоктувача, відтак брязкіт пральної машини. Ніч. Світанок. Ранок. Він та Вона сплять під ковдрою. Входить Мати з валізою.

МАТИ. Доброго ранку! Ви ще спите?

Він і Вона пробуджуються. Обоє – в шоці.

ВОНА. Мамо! Чому ти тут? Щось трапилось?

МАТИ. Нічого не трапилось. Я житиму у вас.

ВІН. Що? У нас?! Чому в нас? У вас є своя квартира.

МАТИ. Там тепер мешкають інші люди.

ВОНА. Мамо, які люди? Тебе обдурили?

ВІН. Вашу квартиру захопили рейдери? Що ви натворили? Кажіть!

МАТИ. Ніхто її не захопив. Просто я вирішила трошки пожити у вас.

ВІН. У нас? Де – у нас?!

МАТИ. В Оленчиній кімнаті.

ВІН. В Оленчиній кімнаті?!

МАТИ. Ти погано чуєш?

ВІН. А Олена де житиме?

МАТИ. В мене. Ви СМС-ку отримували? Нагадую для тугодумів: мене звать Тетяна Сергіївна. Для близьких – Таня! А з Оленкою ми подруги.

ВОНА. Так Олена в тебе?!

МАТИ. А ви з першого разу не зрозуміли? У мене. Як би я сюди увійшла, якби Оленка не дала мені свої ключі?

ВІН. А що вона у вас збирається робити?

МАТИ. Я ж сказала – жити! Окремо від вас. А я – тут із вами. Все, я стомилася, мені потрібно з дороги відпочити!

Мати виходить. Вона встає.

ВОНА. Задоволений?

ВІН. Чим?

ВОНА. Ти ж цього домагався!

ВІН. Я домагався?

ВОНА. Не я ж! Поздоровляю! Твоя безглузда ідея – втілена!

ВІН. Господи, скажи: чому в суді, коли обмежують волю, повідомляють, на який термін, а коли в загсі позбавляють волі – не повідомляють?! «Блін», я спізнююсь на роботу!

ВОНА. І я!

Обоє схоплюються, вибігають. Затемнення. Новий день. Вітальня. Мати накриває на стіл. Разом з їдою і посудом ставить на стіл пляшку вина. З програвача, що на тумбочці звучить якась відома та популярна колись мелодія. Припустимо, «Летка-Єнька». Мати наспіває разом з виконавцем. Входять Він і Вона.

ВОНА (*Підходить, цілує Маму*). Мамусю, ось і ми. Привіт!

ВІН. Добрий вечір, Тетяно Сергіївно!

МАТИ. Привіт, привіт! Молодці, що ніде не затримались. Давайте вечеряти, я все приготувала.

ВІН (*Вказуючи на програвач*). А це що?

МАТИ. А ви не знаєте? Програвач. Я взяла його у своєї подруги. І платівки взяла.

ВОНА. Така чудова музика! Аж хочеться танцювати.

МАТИ. Так в чім проблема? Олександр, запросіть дружину на танець.

ВІН. Зараз. Я тільки змушений по роботі, відправити кілька листів.

МАТИ. Боже, невже щось трапиться з твоєю роботою, якщо ти відправиш їх пізніше?! Обійдемося без тебе. Донечко, я запрошую тебе!

Мати підходить до дочки. Киває, як кавалер, але Вона відходить у бік.

ВОНА. Мамусю, пробач! Мені терміново потрібно пірнути у фейсбук. Я – на хвильку!

Він і Вона виходять. Мати продовжує накривати на стіл. Платівка закінчується, мелодія зникає. Він і Вона з'являються.

ВОНА. Я не змогла навіть один лайк поставити. Немає інтернету!

ВІН. І в мене пропав! А мені потрібно негайно відправити листи.

ВОНА. А скільки я переконувала тебе відмовитися від того «Відеокабелю»! Це не провайдер, а лайно. Є ж безліч інших!

ВІН. А навіщо ти мені це говориш, візьми й зроби сама! Відмовся від цього провайдера, приєднайся до іншого! Чому все повинен робити я?

ВОНА. А чому я?

ВІН. Тому, що ти!

ВОНА. А ти чим займешся?

ВІН Я – працюю!

ВОНА. А я що – по-твоєму, не працюю? Ти – чоловік чи хто?

ВІН. Я? Я знаю, хто я, а ось хто ти, коли ти не знаєш з ким живеш, я не знаю!

ВОНА. Зачекай! А може, просто вай-фай не працює?

ВІН. Вай-фай...

МАТИ. Так. Ваш вай-фай не працює.

ВОНА. Мамо, ти знаєш, що таке вай-фай?!

ВІН. Тетяно Сергіївно, а як ви докумекалися, що він не працює?

МАТИ. Логічно. Поміркуй сам: як він може працювати, якщо я його відключила?

ВІН. Що?! Навіщо? Хто вас просив?!

ВОНА. Мамо, чому ти це зробила?

МАТИ. Остогиділо, що ви тільки-но приходите з роботи, одразу втуплюєтесь в оці свої, прости Господи, вай-фаї. Зараз – вечеря, відтак ми разом будемо слухати Вівальді або дивитися кіно.

ВІН. Ви з глузду зсунулися, Тетяно Сергіївно, чи вчаділи на кухні від духовки?

МАТИ. Ага! Значить, вам не подобається, коли вам нав'язують, як жити?! Але ж ви своїй, вже дорослій, доньці диктували. До вісімнадцяти років – бути вдома до двадцять другої! Потім диктували, куди ходити, з ким дружити. Я казала Оленочці – не слухай їх! А вона – добра дівчинка – слухалася. Завжди слухалась. Якось вона повернулася додому на півгодини пізніше, і пам'ятає, що ви витворили? Не розмовляли з нею три доби!

ВОНА. Ми її попереджували, це було не перший раз!

МАТИ. Їй було тоді тринадцять років! Тільки тринадцять, а ви об'явили дитині бойкот. І вона почала боятися зробити щось, що вам не сподобається. Тому закінчила музичну школу, як просили ви, поступила в інститут, який хотіли ви! Навіть зачіску носила ту, яку схвалювали ви!

ВОНА. Вона хотіла випростати коси, а це їх псує!

МАТИ. Їй подобалося пряме волосся! Ви чуєте – пряме!

ВІН *(Нетерпляче)*. Це весь список наших злочинів?

МАТИ. Ні, я не завершила! Потім Олена зустріла Едика. Але ви заборонили їй зустрічатися, хоча вони подобалися одне одному...

ВОНА. Ми не заборонили, а не рекомендували. Олена сама сказала, що Едик любить випити.

ВІН. Сама сказала! Ми її не катували.

МАТИ. Я теж люблю випити! *(Наливає собі повний фужер вина і вихиляє одним духом)*. І що?! Хто не любить? Але любити, не означає – пити! А Едик грав на фортепіано!

ВІН. Бачите, Едик грав на фортепіано! Ну й добре! А наступний її бельбас Міша – грав на гітарі. Тож у мене запитання, я його задавав Олені і вам задаю: ми хочемо одружитися чи підбираємо оркестр?

МАТИ. «Одружитися»?! З вами хіба одружишся?! Згадайте, як ви пішли до театру. Олена запросила до себе якраз того Мішу. Сказала, що батьків не буде. Якого дідька ви повернулися через півгодини?

ВОНА. Нам не сподобалася вистава.

МАТИ. Так треба було погуляти біля театру!

ВІН. Падав дощ.

МАТИ. Дощ! Дощ минувся, а Мишко досі заїкається, і це в нього не проходить!

ВОНА. І що, тепер він не може грати на гітарі?

МАТИ. Не знаю. Але ви розумієте, що через вас – в Олені комплекси? Жінка повинна себе любити!

ВІН. А-а, так це ви навчили її так любити себе, що вона постійно їздить на таксі?

МАТИ. Я!

ВОНА. Вона на це тринькає весь свій заробіток!

МАТИ А я – майже всю свою пенсію! І що з цього?! Красивій жінці – це личить, та й небезпечно увечері ходити вулицями самій. Тільки таксі!

ВІН А ми з вашою дочкою, між іншим, не їздимо на таксі. Обходимося маршрутками.

ВОНА. Так, мамо, маршрутками! Хоча гроші в нас, у принципі, є. Нещодавно на день народження Олені подарували купу грошей. Я запитала: донечко, на що ти збираєшся їх витратити? На чоловіків – відповіла вона, не задумуючись. На яких чоловіків, злякалась я? Ясно на яких, розсміялася вона – на таксистів! Як тобі це подобається?

МАТИ. Мені це подобається! Дитина не винувата, що таксисти – в основному, чоловіки. І ще мені імponує, що вона почала поводитися так, як хочеться їй, а не вам!

Дзвонить смартфон у руках Ані. Вона приймає дзвінок.

ВОНА (В трубку, ніжно). Ало, Оленочко?!

Висвітлюється голова Олени з телефоном на тому ж стільці, в кутку сцени, де сиділа Мати. Олена говорить та їсть чипси.

ОЛЕНА. Привіт, мам! Ти телефонувала, у мене п'ять дзвінків пропущено. Пробач.

ВОНА. Нічого! Донечко, рідненька, як ти там? Без нас...

ОЛЕНА. Все добре, мамо, не хвилюйся.

ВОНА. Справді добре? Може ми з батьком приїдемо, допоможемо?..

ОЛЕНА. Не варто, мамо! Я сама чудово зі всім пораюся.

ВОНА. Оленко, а як ти харчуєшся, ти мусиш добре харчуватися. Чи ти знову на дієті й худнеш?

Продовжуючи розмову, Вона рухається у бік куліс.

ОЛЕНА. Ні, мамо, я зараз не худну. Я їм.

ВОНА. Ти повинна їсти овочі, фрукти, сир – пам'ятай про свій не зовсім здоровий шлунок.

ОЛЕНА (*Запихаючи в рот чипси, розглядаючи упаковку*). Я пам'ятаю, я так і роблю, мамо. Як ви? Як бабуся?

ВОНА. В нас теж все гаразд. Бабуся тут, з нами, зараз будемо вечеряти...

ОЛЕНА. А я вчора новий сарафан собі купила. Довгий такий, на бретелях.

ВОНА. Молодчинка! Я постійно говорила – тобі варто носити сукні, а не штани. Ти ж – дівчинка!

ОЛЕНА. Мамо, я хотіла тобі сказати...

ВОНА. Скажи. А якого він кольору? Тобі більше пасують яскраві тони... І власне, чому довгий? Відкривай ноги, вони ж у тебе красиві. Слава Богові, мої, а не татові криві ...

Він розгублено дивиться на свої ноги, витягнувши їх. Мати теж кидає погляд на його ноги. Вона з телефоном виходить за куліси. «Гасне» Олена. З розмови, яка триває, до глядачів доносяться лише уривки слів та вигуків.

МАТИ (*Олександрю*). Це надовго. Їж, все холоне...

ВІН. Я їм, дякую, Тетяно Сергіївно.

Мати піднімає кришку каструлі і віддає тп-лінк Олександрові.

МАТИ. І ось ваш вай-фай... Увімкнути, чи самі докумекаєтеся?

ВІН. Зметикаємо... Якось...

Затемнення. Новий день. Кухня. Мати, Він, Вона – всі щось нарізають, заправляють, готують.

ВОНА. Сашо, почисть мені цибулину!

ВІН. Велику чи маленьку?

ВОНА. Середню.

ВІН (*Риючись у мішечку з цибулею*). Тут немає середньої. Тільки великі й малі.

ВОНА. Почисти дві маленькі, або одну велику.

ВІН. Я не розумію, яку ти вважаєш маленькою, а яку великою?

ВОНА. Почисть вже яку-небудь! Мені потрібна цибуля!

ВІН. Яка?

ВОНА Будь-яка!!!

ВІН. Так би й сказала відразу... Зараз...

Він чистить цибулю.

МАТИ (*Щось перемішуючи*). Аню, чим заправити салат: майонезом чи оливковою олією?

ВІН. Я люблю з майонезом.

ВОНА Ти – з майонезом, а хтось, може, любить з олією.

ВІН. Заправляйте чим завгодно, і так, і сяк буде смачно.

МАТИ. Потім заправлю... Ось, діти, сьогодні майже півроку, як я у вас живу, і що – вам було дуже кепсько?

ВОНА. Так, мамусю, час біжить швидко.

ВІН. Ну, я б так не сказав...

МАТИ. Ти чимось невдоволений, зятьок? Давай вяснимо. По пунктах. Я не приходжу додому пізно – раз, не базікаю ночами по мобілці, заважаючи спати – два, і, зрештою, я не беру твоєї бритви, щоб голити ноги і пахви – три. Заціни!

ВІН. За бритву – окрема дяка! Бо візьмеш нове лезо, а наступного дня воно вже тупе. Я того, хто придумав робити епіляцію, порішив би особисто!

МАТИ. Зате ваша дочка, нарешті, ці кілька місяців пожила безтурботно. Ніхто не заважав, не тиснув, не втручався, не опікав, не тицяв свого носа і не ліз зі своїми порадами! Ви – витримали! І є результат. Аж не віриться, що моя онучка прийде сьогодні знайомити нас зі своїм хлопцем. Вона стільки скаржилась на невдачі в особистому житті. І ось, нарешті, в нашої Оленочки – з'явився наречений! Яке щастя!

ВОНА. Яке це щастя – ми скоро самі побачимо. Хоча цікаво, звичайно – який він із себе, скільки йому років, як його звати?

ВІН. Яка різниця, як його звать? Боюся, що нам доведеться запам'ятати його хоч-не хоч!

МАТИ. Гаразд. Обіцяла Олені, але несила удержатися. Оленочка призналася мені, що його звати Лев! І він трішечки схожий на її тата.

ВІН. На мене?! Зрозуміло. На кого ж іще! Це природно – дочка підсвідомо підшукує собі чоловіка, подібного до її батька. Тому їй і важко. Таких, як я, обмаль.

ВОНА (*Іронічно*). Авжеж. Таких – мало. Але вони, на превеликий жаль, зустрічаються... А Лев – мені подобається. Красиве ім'я – Лев! Якщо вони одружаться, то наш онук буде – Львович. Звучить!

ВІН. Або – Львівна. В нас була вчителька з географії – Інга Львівна, вона мала велику чорну бородавку на переніссі, як третє око. Ми називали її ніжно – Циклоп.

ВОНА. Ти до чого це сказав?

ВІН. Просто згадалося... Інга Львівна – була рідкісною дурепою... І все-таки цікаво: на якому інструменті грає цей Лев?

ВОНА. А тобі не однаково? Краще йди, перевдягнися. Як-не як нова людина вперше в дім прийде.

ВІН. Перевдягтися? Який дрес-код сьогоднішньої урочистості (*зображує стилі*): гламур, треш, мілітарі, кежуал?

Дзвінок у двері.

ВІН. Не встиг...

МАТИ. Це - вони! Я відчиню. Будьте тут!

ВОНА. Мамо, я відчиню!

ВІН. Я теж можу відчинити.

МАТИ. Ані руш! Олена просила, щоб відчинила я.

Мати біжить відчиняти.

ВОНА. Сашо! Прошу тебе! Ти тільки на хлопчину, як це ти любиш, одразу не напосідайся. «Де ви вчитеся?», «Ким ви працюєте?», «Що питимете?»... По ходу дії все вяснимо.

ВІН. Авжеж, вяснимо, нікуди дітися...

Входять Мати й Олена в довгому сарафані на бретелях. В Олени на руках – дитина в одіяльці з синім бантом. Всі, крім Олени, заціпеніли.

ОЛЕНА. Знайомтесь. Це – Лев...

Пауза. Немовля починає плакати.

ОЛЕНА. Він хоче пити...

ВОНА. Пити...

ВІН. Пити...

ОЛЕНА. Він хоче пити... Але Едик тут ні при чому...

Затемнення. Спальня звичайна. Повтор першої сцени. Тільки герої постаріли. Він спить у ліжку. Входить вона, сідає скраєчку. У темноті це заледве видно.

ВОНА. Саш! Сашо! (*Голосніше*). Саш!

ВІН (*Прокидаючись*). Га?! Невже не можна лягти тихо і мене не будити!

ВОНА. Сашо!

ВІН. Ну, чого тобі?

ВОНА. Вже друга година ночі.

ВІН. Друга година ночі, і ти, нарешті, лягаєш спати?

ВОНА. Я не можу лягти спати!

ВІН. Чому. В тебе знову приплив сил?

ВОНА. Відплив сил. Льова не прийшов додому!

ВІН. Що?!

ВОНА. Онук не повернувся додому!

ВІН. Аню, не кричи, я – не глухий. Ти пам'ятаєш, скільки йому років?

ВОНА. Пам'ятаю – виповнилося вісімнадцять. Виходить, що він почав раніше, ніж Олена...

ВІН. А я давно говорив – хлопець має жити окремо. Його потрібно відселити!

ВОНА. Цікаво. Ти знайшов гроші, і ми можемо купити онукові квартиру?

ВІН. Звісно, ні, але у нього є його мати і батько, нехай вони думають.

ВОНА. Олена з Михайлом поїхали відпочивати і довірили Льову нам.

Саша піднімається і міцно обнімає Аню.

ВІН. Послухай, сово, ось що я тобі скажу. Нікуди наш Левчик не дінеться. І, взагалі, досить за них переживати. Вони всі вже дорослі. І всі вони коли-небудь не повертаються додому. Коловорот неповернень у природі!

ВОНА. Так. Я це розумію...

ВІН. Зате тебе давно кохає та завжди повертається додому один щасливий жайворонок!.. І ось, що я зрозумів, пташко моя. Вдало оженилися – це оженилися з жінкою, яка має ангельське терпіння. І все життя – терпіти!

ВОНА. І терпи!

ВІН. І терплю!

Він і вона обнімаються. Човгаючи, входить Мати з журналом кросвордів у руці.

МАТИ. Я розгадувала кросворди, і раптом згадала, що Льова не вернувся додому. Тому я хотіла запитати, чи не знаєте, де він?

Він, Вона, а відтак і Мати починають сміятися...

Кінець першого зникнення.

ЗНИКНЕННЯ ДРУГЕ

Дійові особи:

Саша – дівчина, 22 роки.

Аня – сестра Саші, 18 років.

Олена – мати Ані і Саші, 43 роки.

Йосі – 44 роки.

Ігор – 40 років, а може 45 або 50.

Патологоанатом, чоловік, турок – актор, який виконує роль Ігоря.

Темна сцена. Однокімнатна квартира. Саша спить на розкладеному дивані. З кухні входить Аня, сідає на край дивана. У темноті це ледве видно.

АНЯ. Саш! Сашо! (*Голосніше*). Саш!

САША. Ну, чого тобі?

АНЯ. Вже друга година ночі. Олена не прийшла додому.

САША. Що?

АНЯ. Олена не повернулася додому!

САША. А де вона?

АНЯ. Я знаю, де її немає. Її немає вдома, ти це розумієш? Прокинься, врешті!

САША. Та прокинулася я, прокинулася! Котра година?

АНЯ. Я сказала – друга ночі! Олена не повернулася додому!

САША. Аню, не кричи, я не глуха. І що в тебе за ідіотська звичка називати маму Оленою.

АНЯ. І зовсім не ідіотська, їй подобається. Виходить, ніби ми – подруги. Але якщо тобі не подобається, я можу сказати інакше: твоя мама не повернулася додому, ти чуєш?

САША. Не кричи на мене! Твоя мати теж не повернулася додому. Глянь, може вона відправила СМС-ку, де вона.

АНЯ. Я дивилася – немає нічого! Телефонувала – вона не бере трубку!

САША. Подивись вайбер, вотсап. І я подивлюся.

У темряві Саша вмикає смартфон.

АНЯ. Блін, Сашо! Який вайбер-вотсап, звідки? В мамі вікодавня «Нокія», по якій ще до нашої ери телефонували. Я їй говорила, що необхідно купувати новий телефон, а вона – нізащо!

САША. Новий... Може в тебе гроші є на новий!

АНЯ. Сашо, потрібно щось робити! Треба телефонувати до лікарень, в морги... Сашо, я боюся... Уявляю, як вона лежить там. (*Ледь не плачучи*). Лежить...

У кутку сцени висвітлюється Олена, яка лежить на якійсь лежанці, із заплющеними очима під простирадлом, ніби у морзі.

АНЯ. Лежить сама... І не дихає... Сашо, мені дуже страшно.

САША. Не вигадуй! Чути такого не хочу. На нашу маму ще чоловіки задивляються.

У висвітлений кут сцени входить чоловік, начебто патологоанатом. Він підходить до лежачої під простирадлом Олени. Готується провести над «трупом» якісь маніпуляції. Раптом звертає увагу на обличчя Олени, і вже не в силі відвести від неї очей.

АНЯ. Сашо, які чоловіки?! Де задивляються?! У морзі?!

Чоловік, який увійшов у морг, поправляє зачіску Олени, брови... Несподівано Олена розплющує очі. Чоловік інстинктивно відскакує.

ОЛЕНА. Ти чого? Не бійся, любий! Йди до мене!

Чоловік якусь мить стоїть у нерішучості.

ОЛЕНА. Ну ж бо! Я готова! (*Ані й Саші*). А ви – не меліть дурниць!

*Чоловік з гортанним окриком плигає на Олену. Світло у кутку згасає.
Доноситься звук лежанки, що ламається.*

АНЯ. Дійсно, що це я... Наша Олена – ще ого-го! А як вона себе несе! Мені б так. Ми з тобою ходимо, як доярки після вечірнього доїння, а мама – не ходить – пливе.

САША. Так вона ж бальними танцями займалася в молодості. А ти не хотіла.

АНЯ. Я хотіла! Все – через тебе! Мати розповіла, що повела тебе кілька разів, а ти влаштувала істеріку: «не хочу», «не буду», а зі мною вона взагалі на це начхала.

САША. А навіщо мені танці? У мене пузо не росте, як у деяких! Краще скажи – адже ти не спала, не могла раніше розбудити?

АНЯ. Я на кухні дивилася класний серіал, і не помітила, як збіг час.

САША. Не помітила... Дивишся всяку «фігню», а потім тобі страхіття ввижаються. Гарзд, давай спокійно! Хто бачив маму останній раз? Я – вранці до роботи. Розмовляла з нею, просила, щоб вона купила висівки, моркву, капусту. Хотіла завтра приготувати капусту по-ефіопськи. Я в одному веганському кафе взяла рецепт.

АНЯ. Знову капусту! Я більше не можу! Я - не кролик, я м'яса хочу!

САША. Я тобі дам м'яса! М'ясо – це отрута! Ти знаєш, чим тепер годують свиней! Анаболіками, як штангістів! На свині наростає сало за три місяці! Отруйне сало...

АНЯ. Хочу сала!

У кутку сцени висвічується столик, на ньому тарілка, на тарілці – маленький шматочок сала. За столиком сидить чоловік, який, готуючись це сало з'їсти, пов'язує собі на шию серветку, або чийсь руки з-за куліс пов'язують її.

АНЯ. Сала! Тримісячного! Отруєного! З прожилками!.. Це через твоє дебільне веганство мати втекла!

У міру того, як Аня говорить про сало, хтось з-за куліс кладе на тарілку ще шматок сала, потім – це і завершує все – порядний шмат сала з прожилками і цибулею. Чоловік щасливо облизується, готуючись це сало спожити. Весь цей

гег можна проробити з ковбасою, відповідно змінивши текст про сало – на текст про ковбасу.

САША. Дурна, я вас обох рятую!

Рука, що клала з-за куліс сало, відбирає тарілку і буквально з рота у чоловіка сало. Він у шоці, світло у кутку сцени згасає.

САША. А ти знаєш, що Бред Піт, Наталі Портман, Дженніфер Лопес – вони всі вегани!

АНЯ. Так я і повірила, що ця Дженніфер Жопес м'яса не жере!

САША. Не жере, і виглядає супер! І мама казала мені, що їй подобається, як ми харчуємось.

АНЯ. Подобається?! Якраз! Це вона не хотіла з тобою зв'язуватися! Ти ж на всіх преш, як неадекватна. Та тільки ти чкурнула на море, ми з нею купували ковбасу, смажили відбивні і тріскали пельмені! І в нас був чудовий колір обличчя! Спіймала облизня?!

САША. Ах, так?! Ну й дідько з вами! Хочете отруюватися – отруюйтеся... А ти маму коли останній раз бачила?

АНЯ. Зранку. Ми...були з нею...у лікаря.

САША. У якого лікаря? Чому я не в курсі? І навіщо маму таскала, невже сама не могла піти?

АНЯ. Скажи, сестричко, чому тобі хочеться все знати? Всіх контролювати? Якого біса?

САША. Мені?! Та я просто за вас переживаю. А так – мені, взагалі, по цимбалах!.. В якого лікаря ви були?

АНЯ. Ми...були в цього, у гінеколога. В мене – проблеми...

САША Які проблеми? Ти ж ще... *(погрозливо)* Чи...

АНЯ. Так, я ще, ще – заспокойся. Мені була потрібна довідка, щоб покрити пропуски. А потім я повернулася в універ, а мама пішла кудись у справах.

САША. Пропуски... Де ти швендяєш замість лекцій, цікаво дізнатись?! З якимись лохами тусуєшся?!

АНЯ. Де треба, там і швендяюся! У тебе забула запитати!

САША. Нікчема!.. Добре, треба випити кави, заспокоїтись і подумати, що робити. Посидь, я зараз зварю і, так тому й бути, принесу тобі теж.

Саша виходить. Чути шум зрушеного посуду і крик Саши: «Анька!» Аня підстрибує, у кімнату влітає Саша.

САША. Виродку! Ти чому не помила посуд?!

АНЯ. Тому! Я ж тобі сказала – серіал я дивилася. Хотіла пізніше помити та по ходу забула.

САША. Забула! Ти – ледача корова, яка нічого не хоче робити!

АНЯ. Що потрібно – я все роблю!

САША Робиш? Що тобі потрібно – ти робиш! А що іншим треба?! Коли ти востаннє мила унітаз?! Ти ж паскудиш туди найбільше, тому що ми з мамою ходимо в туалет на роботі, а ти – вживаєш сечогінне!

АНЯ. Я так худну і борюся з набряками!

САША. Ти від своїх лінощів набрякаєш, зрозуміла! Це ти довела свою матір!

АНЯ. Твою матір! Вона в нас – одна!

САША. Так, мати – одна. Зате, Слава Богу, батьки – різні.

АНЯ. Ось і зателефонуй своєму татусеві, може Олена до нього повернулася? Усе-таки перше кохання, не ржавіє...

САША. Дурість. Мама – горда. Ні до кого вона не вернулася...

АНЯ. Я й кажу, потрібно телефонувати! По лікарнях, в морги... В поліцію – заявити про зникнення.

САША. І що ми скажемо поліції? «Ми – козлятка, маленькі дівчатка! Від нас мама пішла, друга ночі – не прийшла!» Треба почекати трошки. Згадай, як вона одного разу прийшла над ранок. Спізнилася на метро і пішла додому пішки. Сказала: «Я так давно не гуляла нічним містом і не зустрічала світання».

АНЯ. Тоді у неї мобілки не було, а сьогодні – є... Я нервуюсь!

САША. *(Дістає зі своєї сумки банан і дає Ані).* Банан – джерело гормону щастя серотоніну. Знімає стрес і заспокоює. Будеш?

АНЯ Ні! Мене заспокоює бутерброд з ковбасою. Банан лише збуджує.

САША (*Ховаючи банан*). Ти – збоченка?

АНЯ. Стоп! У мене ідея! З тих пір, як я дала Олені свій галіміий планшет, вона там щось постійно пише. Я не звертала уваги, але, можливо, там якась інфа...

САША. Вона просто опанувувала інтернет. Питала в мене, як увійти, аккаунт створити... Словом, спробуй зв'язатися з нею, а я піду на кухню, вимію за тобою посуд – останній раз! І приготую все-таки каву!

АНЯ. Постривай! Як я увійду? Який в неї пароль, знаєш?

САША. Латинськими літерами Олена, потім число, місяць і рік її народження!

АНЯ. Чорт, вилетіло! А коли в мами день народження?

САША. Ти знущаєшся?! Лише свій день знаєш? Типова самозакохана Скорпіонка!

АНЯ. Тихо-тихо, шуруй звідси, Рибо здохла! Я згадала!

Саша виходить, Аня бере планшет, вмикає. Натискає на кнопки і з жахом дивиться на екран.

АНЯ (*Кричить*). Саня! Сашо!

На крик Ані Саша влітає у кімнату.

САША. Що?

АНЯ. Дивись!

На ноутбуці сторінка на сайті знайомств.

САША. Що це?

АНЯ. Мама зареєструвалася на сайті знайомств. І на неї полетіли женихи, як мухи на... Тобто, бджоли на варення. Заціни, який фейс? Мехмет Толгай. Такий мордатий, а вже турок!

САША. Турок? Навіщо нам турок?!

АНЯ. Сашо! Я читала, що турки часто вивозять наших жінок у сексуальне рабство! Раптом і цей...

У кутку сцени висвітлюється Олена у паранджі. Вона сидить у сумній позі на кшталт «Аленушка у озера». Іде мимо турок. Олена змінює позу на грайливу.

ОЛЕНА (Туркові). Ахмет!

Олена відтуляє паранджу, відтак заклично виставляє оголену ногу чи неочікувано виконує танець живота. Турок її обнімає, Олена важко зітхає, але йде з ним.

САША. Досить, не каркай! Мама – не така наївна дурепа, як ти.

АНЯ. Постривай! А це що за диво? Джошуа. Ямайка. Де це – Ямайка?

САША. Де-де! В Африці, звичайно, він же чорний.

АНЯ. Бачу, не сліпа! Слухай, ходять чутки, що в цих чорношкірих такий...

САША. Аню! Мама на таке не кліоне, і ти не розкатуй губу.

АНЯ. А я що – я нічого... Я мала на увазі – темперамент... А ось, дивись – підтоптаний трохи, але ще цілком – Луїджі. Ух ти - бамбіно італьяно! Ці, взагалі, подекують, у ліжку – хорошунчики!

САША. Скажи, навіщо вся ця бодяга мамі потрібна? Адже жили ми утрьох, як голубки!

АНЯ. Ти «гониш»? Сама ж казала, що Олена ще ого-го! Це тобі крім банана нічого не потрібно, а їй – потрібно.

САША. А ти, малолітко, звідки знаєш, що їй потрібно?

АНЯ. Знаю!

САША. Все, досить! Обридла ця гидота! Я через тебе кави так і не випила!

Саша виходить, Аня продовжує дивитися на екран. І тут знову чути крик Саші: «Анька!». Саша влітає у кімнату. В руках у неї записка.

САША. Стерво! Я тебе зараз пришию на місці! Це - записка від мами! И знаєш, де вона була?

АНЯ (Злякано). Де?

САША. Під горою брудного посуду! Тебе вбити мало!

АНЯ. Гарзд, потім вб'єш, читай!

У кутку сцени висвічується Олена. У неї в руках записка.

ОЛЕНА (*Читає*). Любі мої дівчатка! Ви, напевно, чули такий вислів: треба поставити дітей на ноги. Так ось, я вважаю, що на ноги я вас вже поставила. Та стоїте ви, чомусь, не на землі, а на моїй голові. А я теж хочу якось влаштувати своє життя. Тим паче, що часу в мене на це небагато: через півроку Ані – народжувати, і моя допомога знадобиться. (*Мати п'є воду, а Саша знищує Аню поглядом*).

САША (*Ані*). Ну ти - коза!

АНЯ. Сама така!

САША (*Наступаючи на Аню*). Тебе вбити мало!

АНЯ (*Відсуваючись*). Нас двоє, як мінімум! Сядеш за «груповуху!»

ОЛЕНА (*Продовжує*). До того ж, рідні, всі ми потім навряд чи помістимося у нашій однокімнатній квартирі. Аню, слухайся Сашу і харчуйся правильно – дитині необхідне збалансоване харчування. Хоча б раз на тиждень корисно їсти м'ясо і раз на тиждень – рибу. Особлива подяка за планшет. Він, звісно, галіміий і розвалюється, але я зареєструвалася на сайті знайомств, і, ви не повірите, але в мене – купа пропозицій. Сама – в шоці! Я вибрала одну. Його звати Йосі, живе у Тель-Авіві. Уявіть, він навчався у паралельному класі і навіть трохи до мене залицявся. У Йосі – типова історія. Поки була жива мати – одружитись у нього не виходило. Якщо йому хтось подобався, то його мамі – ні. І навпаки. Мати померла рік тому, він залишився сам. А взагалі, будьте здорові, і, будь ласка, не залишайте брудного посуду. Тарганів я вивела, вони пішли, але обіцяли повернутися. Постарайтесь, щоб вони не з'явилися скоріше за мене. Цілую вас, де гроші лежать, ви знаєте! Ваша мати Олена.

Олена «гасне», Саша підскакує.

САША Що вона задумала, це – жесьть! Йосі-шмосі?! Їй, що, двох своїх колишніх «обломів» не вистачило?! Я знаю, що потрібно робити! Вона ще в аеропорту. Погнали туди, і заберемо її додому!

АНЯ. Може, не треба...

САША Треба! Хто говорив про сексуальне рабство?

АНЯ. Тоді... спочатку варто зателефонувати, щоб вона не полетіла. (*Аня хапає телефон*). Алло, поліція! Аеропорт заміновано!

САША (*Вихоплює у неї телефон*). Ідіотко малолітня, що ти робиш?!

АНЯ. Я не додзвонилася, я просто тренуюсь.

САША. Хочеш проблем? Глянь краще, коли рейс на Тель-Авів.

Аня квапливо входить на сайт летовища аеропорту.

АНЯ (*Розгублено*). Літак до Ізраїлю влітає через сорок хвилин. Не встигнемо, ніяк...

САША. Приїхали...

АНЯ. Поїхала...

САША. Ах ти, сучко! Тихоня! Встигла! Через тебе мама поїхала! Через тебе! Їй остобісіло за тебе переживати!

Саша хапає подушку і прямує до Ані. Аня вибігає.

АНЯ (*Тікаючи*). Не руш мене, веганко гнила! Я вагітна! Геть!

Обидві вибігають за куліси. Затемнення. Повільно набирається світло. Кухня. Саша накриває на стіл для вечері. З'являється заспана Аня.

САША. З'явилася, нарешті! Де тебе носило цілий день?

АНЯ. Я спала. Спочатку на лекціях. Потім у подруги. У мене такий стан, Сашо, це капець – я увесь час сплю.

САША. Спиш... Рано ти спати почала!

АНЯ (*Саркастично посміхаючись*). Бачу - в тебе одне на думці. Слухай, а давай – ти розповіси мені про своє статеве життя, а я тобі про своє! І обміняємося - баш на баш!

САША. Дякую, результати твого - вже наявні. Коли познайомиш із нареченим?

АНЯ. А тобі навіщо? Він любить відбивні. З кров'ю!.. Мама телефонувала?

САША. Ні, більше не телефонувала. Сказала ж: «Влаштуюся – зателефоную».

Лунає дзвінок у двері.

САША. Це, напевно, до тебе. Твій красунчик! Відчиняй!

АНЯ. Бачиш – вазон на вікні, квіточкою на вулицю. Це знак: мегера – вдома... Так що він – не прийде. Це – до тебе! Твій зальотник – жуйний якийсь.

*Саша, пхикнувши, йде відчиняти. Повертається разом з Йосі.
У Йосі в руках – дорожня сумка.*

ЙОСІ. Здоровенькі були! Ви – Саша, а ви – Аня. Дуже приємно! Мені Олена стільки про вас розповідала, і фото показувала. *(Дістає з сумки коробку фініків)*. Я називаюся Йосі, а це – фініки. Ізраїльські. Ви бачили, як у нас збирають фініки? Це треба бачити! Фініки любить ваша мама, я їх привіз. А Олена зараз де? Коли вона повернеться?

САША. Як це де?

АНЯ. Вона збиралася летіти до вас... *(Скептично дивлячись на Йосі)*. Хоча я не зовсім розумію, чим ви могли її спокусити.

ЙОСІ. Збиралася, але не прилетіла. Але, якщо гора не йде до Ісаака...

САША. До Магомета.

ЙОСІ. Бачите, в нас з арабами – натягнуті стосунки. Тому кажуть – до Ісаака. Де ж ваша мама? Я чекав на неї вчора, але вона не прилетіла. Правда, прислала СМС-ку. «Пробач, але мій приїзд скасовується. Сподіваюся, що ти ще не виїхав, щоб зустрічати мене». І тоді я вирішив виїхати сьогодні, щоби її забрати!

САША. Що означає – забрати?!

ЙОСІ. Слухайте мене, я знаю, як треба робити! Ми з Оленою одружимося – навіть моя мама, певен, схвалила б це - і заберемо вас до Ізраїлю. Сашо, там тобі буде добре, в нас яких лише збоченців немає – і вегани є теж. А ти, Анечко, підеш в армію, і потім у тебе будуть такі пільги, що зможеш вчитися у будь-якому університеті!

АНЯ *(Встає, демонструючи набубнявілий живіт)*. Ага! І в яку ж, цікаво, армію я така піду?! Вагітні війська?! Такої армії ще не придумали!

ЙОСІ. Ти у цікавому стані? Дивно, твоя мама мені про це не говорила.

САША. Так де ж мама, ви знаєте?!

ЙОСІ. Як вже я зрозумів: ви теж не знаєте... Так... Ваша мама – дуже вродлива жінка. І в школі вона мала успіх. Вона чесно розповіла мені, що познайомила ще з якимось італійцем.

АНЯ. Італійцем, ямайцем! Олена – порядна жінка! І ваші натяки...

ЙОСІ. Що ви, це – не натяки. Я цього й боявся... Якщо вдуматися – навіщо їй я, зі своїми проблемами. Я – музикант. Ви уявляєте, скільки в Ізраїлі музикантів?!

САША. Багато.

ЙОСІ. Багато – не те слово. Сила – силенна! Я даю уроки гри. На барабані. В мене ціла колекція африканських барабанів. Лишень там-тамів – більш, як десяток. Найменшенький я завжди ношу з собою (*Дістає з сумки невеличкий барабан*). Може, чули – була така пісня. (*Виконує, вибиваючи мелодію*). «Старий барабанщик, старий барабанщик, старий барабанщик міцно захріп, він проснувся, перевернувся, - три копійчини хтось згріб!» Це про мене... Ви багато знаєте батьків, які віддадуть свою дитину вчитися грати на барабані? Дитина повинна ж і вдома займатися.

САША. Та-а-ак... Проблема...

ЙОСІ. Якби тільки ця. Я міг би поїхати і грати десь у Європі. Але я – хом'ячник. Я розводжу хом'ячків.

АНЯ. Навіщо? Бізнес такий?

ЙОСІ. «Бізнес»... Цурес такий. Цурес – означає, проблеми. (*Говорить далі швидко*). Я виріс в сім'ї лікарів, і мене оберігали, як рідкісний артефакт. Бабуся Роза – лікар-гігієніст навіть покинула роботу, аби цілковито присвятити себе моєму вихованню. З метою тотального знищення мікробів усі овочі й фрукти обливали окропом, мою кімнату регулярно кварцували кварцовою лампою, а дитячий горщик... На горщиківі, мабуть, зупинимось. Де, по-вашому, повинен стояти горщик маленького хлопчика, щоб на нього, не доведи Господи, не сіла муха чи інший бациллоносій?..

САША (*Розгублено*). Ну-у -у...

ЙОСІ. Бабуся Роза тримала мій горщик у спеціально пошитому мішечку - на центральній полиці у холодильнику. Перед застосуванням горщик діставали і теж зрошували окропом, щоб нагріти, а заодно добити мікроорганізми, які на диво вижили. Тому про своє бажання пісяти чи какати, я повинен був попереджувати за п'ять хвилин до події, що виходило в мене не завжди. З тих пір я не люблю завчасно планувати свої вчинки, ось і сюди я вирішив і прилетів в один день.

АНЯ. Ви реально – людина з тяжкою долею, але до чого тут хом'ячки?

ЙОСІ. Дякуючи такій невтомній турботі про моє здоров'я, я перехворів усіма відомими у світі дитячими хворобами. Крім того, в мене була алергія. На молочний білок – я не міг пити молока. На яйця – мені не можна було жодних тістечок, адже там яйця. І на всіх домашніх тварин, крім хом'ячків. І мама купувала мені хом'ячків. Хом'ячки були моїми ліпшими і єдиними друзями. А тепер я їх розплоджую (*Говорить швидко*). Я розплоджую джунгариків, кепбеллів і, навіть, сірійських хом'ячків, хоча про арабів я вам говорив. Зате сірійські хом'ячки більш дружелюбні і менше шилозаді, у порівнянні з джунгариками та кепбеллами. Джунгарики і кепбелли більш кусючі і шилогузні. Так, що оптимальний варіант – сірійці. Ще необхідно забезпечити йому хороше життя! Для цього потрібна клітка з розміром п'ятдесят на тридцять і колесо від вісімнадцяти сантиметрів у діаметрі. Ну й, звичайно ж – любов. І я їх люблю. Вони – неймовірні, якби ще вміли говорити...

САША (*Здивовано*). Що це було?

АНЯ. Круто! А в нас була киця Брися. Та якось я пішла і не зачинила за собою двері, і вона втекла. Ми її довго шукали, але її ніде не було...

ЙОСІ. Шкода... Але, може, її хтось підібрав...

САША. Це все напрочуд цікаво, але я не розумію, де ж мама?

ЙОСІ. Дійсно, де вона може бути? А коли Олена виходила з вами на зв'язок?

АНЯ. Вчора уночі. Вона зателефонувала з летовища перед самим вильотом. Боялася, що ми не знайшли її записку. А ми – знайшли.

САША (*Кинула вбивчий погляд на Аню*). Знайшли. Випадково. Там вона написала, що летить до вас. А коли телефонувала, просила, щоб ми не хвилювалися. Я відчуваю, що з нею щось трапилось... Мамо! Мамочко...

ЙОСІ. Потрібно негайно повідомити поліцію!

АНЯ. Я давно хотіла телефонувати!

Входить Олена з чемоданом.

ОЛЕНА. Не треба нікуди телефонувати.

САША. Мамо!

АНЯ (*Кидасться до Олени*). Олена! Повернулася!

ОЛЕНА. Куди я від вас подінусь!.. Йосі... Для чого ти приїхав?.. Я ж попередила...

ЙОСІ. Олено, послухай мене! Я приїхав за тобою! Я знаю, що потрібно робити! Ми заберемо твоїх доньок в Ізраїль. У харчуванні я невибагливий, можу стати кошерним веганом. Народжувати будемо в нас – це елементарно! В мене тітка – гінеколог, дядя – юрист, а для Ані – є неодружений племінник-шахматист. Вони просто створені одне для одного. Він такий розумний, що навіть не помітно, як він шкутильгає... Олено, чому ти не прилетіла?

ОЛЕНА. Йосі, я дуже стомилася. Давайте сядемо за стіл. У ногах – правди немає, а втома є!

САША. Мамо, але де ж ти все-таки була?

ОЛЕНА. Я все поясню. Потерпіть, будь ласка.

Всі розсідаються.

САША. Кому чай, кому – каву?..

ЙОСІ. Дякую! Мені чай зелений і півтора ложечки цукру, не більше. В моєї мами був діабет, тому я боюся, а раптом – спадковість. Воно мені треба?

Саша ставить чай.

АНЯ. Пробачте, а можна мені називати вас просто – Йосі?

ЙОСІ. А як інакше? Мене якраз Йосі і називають. Іосіф Розенблат. А мого кращого друга в класі звали Юра Ваксенфельд. Наша вчителька з літератури нарекла нас: Розенкранц і Гільденстерн. Смішно, правда?

АНЯ. Дуже. Десь я ці прізвища чула... Йосі, а скільки вам років?

ЙОСІ. Мені? Сорок чотири.

АНЯ. Двадцять шість...

ЙОСІ. Тобі – двадцять шість років?

АНЯ. Двадцять шість – це різниця між нами. В принципі – не смертельно... Якщо назвати сина Лев, тоді буде Лев Йосипович – звучить...

ОЛЕНА. Аню, що ти мелеш?

ЙОСІ. В Ізраїлі немає по-батькові... Сорок чотири мінус двадцять шість – буде вісімнадцять? Аню, тобі вже є вісімнадцять?

САША Ні. У неї розуму, як у десятирічної.

АНЯ. Мамо, у мене пропозиція! Немарно я все-таки вчуся, правда, враховуючи моє становище, навряд чи тепер довчусь, на психолога. Якщо я розумію правильно, присутній тут Йосі претендує на те, щоб стати моїм татусем?

САША. Не татусем, а тоді вже – вітчимом!

АНЯ. Це – деталі, вони суті справи не змінюють. У нас в країні постійно відбуваються вибори. І перед виборами кандидати публічно репрезентують народові свої передвиборні програми.

ОЛЕНА. Аню, перестань блазнювати!

АНЯ. А я не блазнюю, Олено. Йосі вже нам багато про себе розповів. Це ж важливо – кому ти віддаєш свою руку і серце. І нас з Олександром на додачу, хіба не так?

ОЛЕНА. Аню, я сказала – перестань!

ЙОСІ. Чому?! Я можу продовжити. Що, у мене немає програми? Вона у мене є! Оленочко, дорога! Я впевнений – ти саме та жінка, яка мені потрібна. Навіть мама, якби вона була жива – мій вибір схвалила б... Це, здається, я вже говорив. Скажу більше, я ходив у синагогу і радився з рабином. Він теж родом звідси, і він дуже розумний, повір. І коли я розповів йому про тебе, він сказав: «Йосі, уяви собі зірку на небі. Уявив? А тепер уяви купу зірок довкіл неї. І всі оці зорі, за відомим законом нашого геніального хлопця Ісаака Ньютона – до речі, яке рідкісне єврейське прізвище «Ньютон» - впливають одна на одну. Вони – притягуються. А тепер уяви, що ця самотня зірка – ти. І якщо ти зі всіх цих міриадів зірок відчув тяжіння до одної – її потрібно негайно брати! І поспішай, Йосі, інакше – її вихоплять!» Тому я - тут!

АНЯ. Мамо, ти сто разів говорила мені, що слова чоловіків нічого не вартують, лише вчинки. Йосі заради тебе кинув своїх хом'ячків! Це – вчинок! Олено, погоджуйся! Якщо ти не погодишся – погоджусь я. Йосі, у тебе є діти?

ЙОСІ. Поки немає...

АНЯ. Будуть! Ти хочеш дітей? Розведемо!.. Бо мій хлопець дітей не хоче.

Аня ледве не плаче.

САША. Аню, замовкни нарешті!

ЙОСІ. Діти – не хом'ячки...

ОЛЕНА. Донечко, чого ти, ми ж домовились. І народимо, і виростимо.

САША. Матусю, ти пробач нам з Анькою. Ми – свині й егоїстки, якось забули, що ти теж жінка!

АНЯ. Я не забувала! Це ти хотіла забрати маму з летовища!

САША. Зникни! Мамусю – ти не просто жінка, ти приваблива, розкішна жінка. Ми приймемо будь-який твій вибір. Я дуже хочу, щоб ти була щаслива.

ОЛЕНА. Дякую, рідна... Не сподівалася... Приємно таке чути.

ЙОСІ. Знаєте, я теж не очікував таке від вас почути. Але скажу чесно, наскільки я зрозумів, ви свою маму і в Ізраїлі дістанете. Та коли Олена переїде до мене, в неї гарантовано буде хоча б один день на тиждень, коли вона відпочиватиме. Я – не така вже релігійна людина, але в п'ятницю увечері в нас удома запалюються свічки, і починається субота, шабат - коли люди відпочивають і, попереджую вас – цього ми будемо дотримуватися неухильно!

АНЯ. А як же хом'ячки, вони що, у шабат впадають у сплячку?

ОЛЕНА Тепер можна – я скажу... Я дуже вдячна тобі, Йосі, за те, що ти так високо мене оцінив. Звичайно ти помиляєшся, тому що спільне життя – не візит у гості, а я, повір, не цукор, якого тобі багато не можна. І знаєте, що я зрозуміла сьогодні. Я зрозуміла, що менш за все у житті належала собі, своїм почуттям. То чоловіки, то діти... Я вмовляла себе, що повинна влаштувати своє життя. Вибрала Йосі, тому що він, бачите самі – надзвичайний. Але я не змогла... *(До Йосі).* Пробач мені... Так вийшло... *(іде на те місце, яке висвічувалося, починає говорити у промені світла кудись мимо всіх у залі).* Це відбулося в аеропорту перед самим моїм вильотом. Я все ж вирішила зателефонувати дівчаткам, не була впевнена, що вони відразу знайдуть записку.

Олена виймає з сумочки стару «Нокію».

ОЛЕНА *(В трубку).* Алло, Сашуню, говори швидше, бо в мене телефон розряджується. Алло, повтори, я не розчула. Що ти сказала? Що-що? Алло, алло... *(Продовжує, опустивши трубку).* У цей момент мій телефон як на зло розрядився, і тут до мене підійшов Він.

З'являється Ігор у камуфляжі, підходить до Олени.

ІГОР *(Усміхнувшись).* Пробачте, мені здалося, що ви не домовилися з дочкою?

ОЛЕНА. Так, мій телефон невчасно розрядився.

ІГОР. Телефони, як люди: можуть виручити, а можуть у найвідповідальнішу мить – підвести. Не біда! Візьміть мій телефон і подзвоніть. Це ж надто важливо з дітьми – домовити. Зараз...

Ігор починає шукати телефон. Риється в карманах, але потрапляє до рук не телефон, а інші речі: записник, батарейка, ліхтарик та ін.

ОЛЕНА. Дякую, не турбуйтеся, найголовніше я сказала.

ІГОР. Але ж ваша розмова обірвалася. А може, вона хотіла вам ще щось сказати, і не встигла?

ОЛЕНА. Звідки ви знаєте, у вас теж дочка?

ІГОР. Ні, в мене – син. Теж вже дорослий. *(Знаходить, нарешті, і подає телефон).* Будь ласка, телефонуйте!

ОЛЕНА *(До залу).* Я відмовлялася, він щось говорив. Але я майже нічого не чула. Я лише дивилася на нього. Дивилася як дурна. І слухала його голос. Потім його телефон якось з'явився в моїй руці. Він тактовно відійшов у бік, я знову набрала номер.

Ігор зникає.

ОЛЕНА. Ми з дівчатками поговорили, навіть сплакнули на прощання. І я обернулася, та він якось раптово зник. А його телефон залишився в мене. Я побігла шукати, але його ніде не було. А пізніше він прислав мені голосове повідомлення на свій номер.

ІГОР *(Голос).* Не переживайте, в мене з собою ще два телефони – головне, як ви переконалися – їх знайти. А цей – нехай залишиться у вас. Вийміть карточку, вставте свою і користуйтеся на здоров'я. Удачі вам, Ігор.

ОЛЕНА. Я відправила йому кілька СМС-ок, намагалася подзвонити, але його номер був недоступний. Напевно, він кудись полетів. А я нікуди не полетіла і майже добу просиділа в аеропорту. Мені здавалося, що він ось-ось з'явиться. І я боялася йти додому. Знала, що не зможу вам розбірливо нічого пояснити. Я розумію, що це нерозумно, легковажно, смішно, але я не можу його забути, вірите?.. Пригадала, я ще запитала у нього...

З'являється Ігор.

ОЛЕНА Ви що тут, чергуєте?

ІГОР *(Посміхаючись).* Так, чергую... на свою долю. А раптом у когось розрядиться мобілка, і той «хтось» не встигне сказати щось надто важливе.

ОЛЕНА. Що ж треба робити, аби встигнути це важливе сказати?

ІГОР. Що треба... Не боятися, не забувати і не відкладати розмову в довгий ящик.

Ігор дістає телефон, набирає номер.

ІГОР. Привіт, сину! Хочу попрощатися – відлітаю... Ненадовго... Не хвилюйся – скоро повернусь. А ти зараз чим займаєшся?.. А-а, зрозуміло. Комп'ютер, планшет, айфон - з ними не засумуєш. У мене в молодості таких друзів не було. Зате були інші. Вони й досі поруч і не потребують підзарядки ... У тебе є такі ж - радий за тебе!.. Мій тато завжди радів моїм успіхам, а я – твоїм!.. Шкода, ти діда не пам'ятаєш, маленький був... Він говорив мені: «Навчися радіти, синку. Великі радості в житті трапляються рідко, зате кожен день буває кілька маленьких, часом непомітних. Але якщо зібрати разом багато дрібних радостей - вийде одна велика!» І він мав рацію. А я можу тільки додати: найбільша радість і щастя на землі – в цьому я впевнений - любов! Тільки дуже важливо - її не пропустити ... Все, будь здоров, рідний! Та будь щасливий - при найменшій можливості ..

Світло у кутку сцени гасне. Олена та Ігор зникають.

ОЛЕНА (*Сідає за стіл*). Бачили б ви його посмішку. У нього така посмішка... Надзвичайна посмішка, незрівнянна... І голос... Який же у нього голос...

*Всі, не промовивши жодного слова, прослухали монолог Олени.
Пауза. Дзвінок у двері.*

ОЛЕНА. Дзвонять?

АНЯ. Сашо, сиди! Я відкрию!

Аня йде відчиняти.

ЙОСІ (*Підводячись*). Це, напевне, до мене. Я дав вашу адресу. У мене три передачі для трьох різних людей, яких я в очі не бачив. Економія – це у нас в Ізраїлі - спорт намбер ван. Я відкрию!

Йосі йде відчиняти.

АНЯ. Мамо, а як же Йосі?

САША. Він же не кроликів на м'ясо розводить, а хом'яків.

Розгублений Йосі повертається з коробкою від телефону.

ОЛЕНА. Хто там?

ЙОСІ. Не знаю. Він не представився ... Вручив коробку. Тут - зарядний пристрій і паспорт. Сказав - передайте Олені, це від її телефону. Посміхнувся і побіг по сходах...

ОЛЕНА. Що?!

ЙОСІ. Я попросив – не йдіть! Але він не зупинився...

Олена зривається і біжить до дверей.

ОЛЕНА (*Кричить*). Ігоре, Ігоре, зачекайте! (*Вибігає в куліси і кричить звідти*). Ігоре! Ігоре! Ігоре!

ЙОСІ. Побігла. За ним...

АНЯ. Як ви гадаєте, Олена його дожене?

САША. Він же її наздогнав...

ЙОСІ. Казав мені ребе, що її вихоплять...

АНЯ. Та-а-а-к... Він мав рацію, ваш ребе! Здається – її вже вихопили!..

У кутку сцени в промені світла з'являються Олена та Ігор.

Кінець.